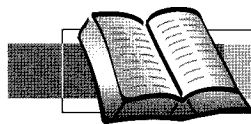

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het heimwee naar Gods huis

Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid, en tot Uw woningen.

Psalm 43: 3

Psalm 43 is het vervolg van Psalm 42. De dichter is verbannen door ons onbekende omstandigheden naar het land van de Jordaen en de Hermon in het noorden van Palestina. Wat is hij ver verwijderd van het Huis des Heeren op Sion in Jeruzalem! Wat doet dat hem een pijn. Bovendien wordt hij omringd door 'het ongoedertieren volk', dat hem honend toevoegt: "Waar is uw God?" Nu verstaan we waarom de klacht van de dichter in het eerste vers zo dringend is: "Doe mij recht, o God! En twist Gij mijn twist-zaak".

Gods kinderen hebben te maken met vijanden van buiten en van binnen. Hoe kan het hart niet beven vanwege felle aanvechtingen. Dan zegt de vorst der duisternis: "Bij u is er nooit iets van God bij geweest. U hebt uzelf maar wat wijsgemaakt. Dat blijkt toch wel uit het donker waarin u leeft. Waar is uw God?" De dichter van deze psalm voelt zich verlaten door de Heere. Hij belijdt, dat hij het waard is om verstoten te worden (vers 2) en toch blijft hij op God hopen door het verborgen werk des Geestes. Hij kan zichzelf niet helpen. Hij kan nergens meer bijkomen. Daarom bidt hij: "Zendt Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden...."

Bedelt u nooit om licht? Komt u niet verder dan een plichtmatig gebed? Hoe komt daarin uit, dat de kern van ons bestaan van nature duisternis is.

Het grootste ongeluk van vele kerk-gangers is, dat zij niet willen geloven dat er in hen geen licht is.... Zet u toch biddend onder het Woord en vraag om onderwijs. Als de Heere ons Zijn zaligmakende ontdekking schenkt, zien we onze duisternis. Dan beginnen we te roepen: "O Heere, zend Uw licht, want ik mis het". Licht is in de Schrift het beeld van het heil in Christus, van de verlossing uit de geestelijke duisternis, die Hij heeft aangebracht door Zijn lijd en sterven.

Aan de voet van het Libanongebirge wordt de dichter omringd door mensen vol onrecht en bedrog. Maar hij heeft door genade persoonlijk geleerd, dat hij niets beter is. In de mens is ten diepste geen waarheid te vinden. Daarom bidt hij: "Zend ... Uw waarheid". De Heere alleen is volkomen betrouwbaar. Hij is dé waarheid. Als de Heere ons bekeert, maakt Hij ons eerlijk, wáár voor Hem. Dan vertrouwt u uzelf niet meer. U wordt bang voor zelfbedrog. U begeert door Woord en Geest in alle waarheid te worden geleid bij alle vragen ten aanzien van het geestelijke en eeuwige leven.

"Uw licht ... Uw waarheid". Licht en waarheid zijn gebonden aan een Persoon, aan Christus. Als de Hellige Geest ons brengt tot het belijden en betreuren van onze zonden, is de Zaligmaker voor ons zo verborgen. Maar midden in uw nood opent de

Heere uw oren voor de nodiging van het Evangelie: Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering! (Lukas 5:32). Wat is dat een wonder! U mag door het Woord geloven, dat er voor zo'n rechteloze als u een mogelijkheid is om zalig te worden. De Heere wil u door de beloften heenleiden naar Christus. Wat wordt Hij beminlijk en dierbaar voor uw hart. De stille begeerte doortrekt u: "Och, was Hij de mijne!" Maar u mist zo de kracht van het geloof om hem als uw persoonlijke Borg en Zaligmaker te omhelzen. Toch gaat uw hart door Gods licht en waarheid met groot verlangen naar Hem uit.

Dat heilige heimwee kende de dichter in zijn verbanningsoord. Hij hunkert naar de ervaring van Gods gunst en gemeenschap in de tempel in Jeruzalem. Daarom stelt hij Gods licht en waarheid voor als personen, die hem naar de tempel geleiden: "...dat zij mij brengen tot de berg Uwer heiligheid en tot Uw woningen". Als de ballingschap wordt opgeheven, ziet de dichter dat als het licht van God, dat over hem opgaat. Hij mag in Jeruzalem Gods huis binnengaan op "de berg Uwer heiligheid", op Sion, de tempelberg. De Heere leidt arme zondaren altijd tot

Inhoud	
Meditatie:	
Het heimwee naar Gods huis	1
Bijbelstudies:	
De vader der gelovigen	
in de diepte van de zonde (2)	2
De schaduwen vooruit (8)	3
Gods Woord en	
onze kleding (1)	4
Sterk in een Ander (3)	6
Gods Woord	
over de ergernissen (12)	7
Boekennieuws	8
Kerknieuws	9
Berichten	13
Preekbeurten	13

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abbon. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

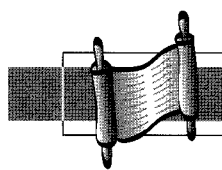
Zijn inzettingen, naar Zijn huis, tot
Zijn Woord, tot de heilige sacramen-
ten.

Licht en waarheid zijn niet werkeloos!
In de weg van Zijn inzettingen wil de
Heere armen en ellendigen verkwik-
ken. Licht en waarheid brengen hen tot
God in Christus. In Zijn woning
mogen arme zondaren delen in de
gemeenschap met de Heere.... "Zend
Uw licht en Uw waarheid dat die mij
leiden....". Die leiding blijft Gods kind
nodig hebben een leven lang. De strijd
in het leven der heiligmaking kan zo
zwaar zijn. Bevindt u zich in die strijd

en hebt u geen kracht? Verwacht het in
Zijn huis van Gods licht en Gods waar-
heid. Daar wil Hij u ook een gezicht
geven op de erfenis, die Hij voor u
heeft weggelegd. Schep moed. Hij laat
Zijn werk niet varen. Hij zal ook u met
de dichter van deze psalm zeker bren-
gen tot de belijdenis van het vijfde
vers: "Hoop op God, want Ik zal Hem
nog loven; Hij is de menigvuldige ver-
lossing mijns aangezichts, en mijn
God."

Boskoop,

ds. M. Golverdingen

Bijbelstudies

De vader der gelovigen in de diepte van de zonde

Genesis 12:10-20

(2)

Abram naar Egypte

Door het geloof was Abram in Kanaän gekomen. Door datzelfde geloof was hij Kanaän doorgetrokken van het noorden naar het zuiden en had daar zijn altaren gebouwd. Maar toen kwam de beproeving. Het geloof is een genade die beproefd wordt. Want we lezen in het tiende vers, dat de honger zwaar was in dat land. Daar hebt u dus de beproeving. Waar bracht de beproeving Abram? Men zou verwachten dat de vader der gelovigen door de beproeving temeer aan de voeten des Heeren werd gebracht. Maar helaas, het tegendeel was het geval. De beproeving bracht hem in Egypte. Dat was tenminste een land dat, anders dan Kanaän, niet afhankelijk was van de regen uit de hemel. Daar stroomde de Nijl, die altijd water had en van waaruit de akkers werden bevoeid. In tijden van droogte trokken velen uit Kanaän naar Egypte. Abram heeft het voorbeeld van die velen gevolgd. Hij liet zich dus meeslepen door hetgeen door velen werd gedaan. Is dat niet altijd weer het grote gevaar, ook in onze tijd? Het gevaar dat we ons laten meeslepen door de wereld, door de massa, door wat "men" doet. Dan hoort men zo vaak dat men zegt: 'Ja, maar ze doen het allemaal!' Men hoort het onze jongelui zeggen, maar niet minder hoort men het soms uit de

mond van ouderen. Omdat toch ieder een het doet is het blijkbaar niet zo erg meer, ook al moet men zeggen op grond van Gods Woord dat het niet kan. Zo deed ook Abram. Waar was nu het geloof van Abram? Waar was nu zijn vertrouwen op God? Wat een verschil met Habakuk, die geen rund meer had in zijn stal en geen vruchtje meer aan zijn boom, maar wiens hart toch van vreugde opsprong in de God zijns heils. Ook Gods kinderen zijn niet altijd op die plaats, zelfs de vader der gelovigen niet. De Heere moet Zijn kinderen altijd weer brengen waar ze wezen moeten.

Eigen hulp

We lezen nergens dat Abram nu weer een altaar heeft gebouwd, dat hij de Heere gevraagd heeft. We lezen nergens dat de Heere hem de weg wees naar Egypte. Integendeel, we moeten zeggen dat Abram hier *een eigen weg* ging, zonder God. Abram heeft gere-deneerd. Hij wilde zichzelf helpen, zichzelf in veiligheid stellen nu alles leed onder de droogte en de honger. En het opmerkelijke: de Heere liet Abram rustig zijn gang gaan. Dat doet God nog wel eens. Hij laat Zijn kinderen wel eens een heel eind gaan op hun eigen wegen. Hij laat ze wel eens helemaal vastlopen op hun eigen wegen, vóórdat Hij ingrijpt. Abram ging uit berekening naar Egypte. Daar was ten-

minste voedsel. We denken zo te kunnen rekenen, maar als we met God niet rekenen, dan wordt het één grote misrekening. Abram hielp zichzelf als een lid van de “vereniging eigen hulp”. Daar zijn we van nature allemaal lid van. Dat geldt het tijdelijk leven en dat geldt het geestelijk leven. Wat een verschil met Mozes van wie we lezen dat hij zonder de Heere niet verder wilde optrekken. Gezegende tijden als we zonder de Heere geen stap durven zetten. Dat is dat tere, dat afhankelijke leven. Abram wist uit zijn eigen leven wat dat was, maar hij was er nu zo ver vandaan.

Een ‘geloofsheld’?

Zo is Abram naar Egypte getrokken. In een eigen weg. In een weg van ongelof. Let wel, het gaat hier over de vader der gelovigen. Het gaat hier over een ‘geloofsheld’. Laten we maar niet zo gemakkelijk over ‘geloofshelden’ spreken. Er is uiteindelijk maar één Held en dat is die Held, van Wie Psalm 89 zegt: ‘Ik heb hulp besteld bij een Held.’ Die éne Held is Christus, Die de kop van satan vermorzeld heeft. En wat we hier nu zo duidelijk zien? Het ongelof maakt onrustig en vreesachtig. Abram zag overal bezwaren en schaduwen, maar hij had geen oog meer voor de trouw Gods. Er was bij Abram onrust en vrees. Zouden hem in Egypte niet allerlei gevaren bedreigen? Die vraag leefde in zijn onrustige hart. Dat was nu dezelfde man die zonder vrees Ur en Haran verliet en dwars door Kanaän trok met het oog op God. Ja, maar toen reisde Abram in het geloof. Nu reisde hij in het ongelof. Dat was het grote verschil. Het verschil tussen een kind van God, staande in het geloof, en een kind van God, wandelende in het ongelof.

Abrams vrees

De ‘geloofsheld’ was bang. Hij was als een bevend rietje. ‘En het geschiedde als hij naderde, om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Saraï, zijn huisvrouw: Zie toch, ik weet, dat gij een vrouw zijt, schoon van aangezicht. En het zal geschieden, als u de Egyptenaars zullen zien, zo zullen zij zeggen: Dat is zijn huisvrouw; en zij zullen mij doden, en u in het leven behouden’ (vers 11 en 12). Hier ziet u wat voor een held Abram was. Hij was hier een *wankelmoedig* mens. Zo kende de dichter zichzelf ook, toen hij vroeg of de Heere op dat spoor zijn wankelende gangen wilde schragen.

Wankelende gangen, ja, want Abram ging redeneren. Saraï was met het oog op de toenmalige leeftijden echt nog niet stokoud. Zij was 65 jaar en zij werd uiteindelijk 127 jaar. Zij was dus nog in de kracht van haar leven. Daarbij was zij van een opvallende schoonheid. Ook zulke zaken worden in de Bijbel genoemd. Bovendien was zij van een ander ras, van een wat andere huidskleur en dat zou in Egypte zeker de aandacht trekken en bewondering en begeerte opwekken. Abram voelde dat van tevoren aan. Wat zou er gaan gebeuren? Zouden zij Saraï van hem afpakken? En hem, haar man, doden, om vrij spel te hebben? Abram was bang dat het zijn leven zou kosten. Het was niet onmogelijk dat Farao haar in zijn harem zou opnemen en dat hij Abram zou doden. Zo redeneerde Abram. Daar hebt u het ongelof. Zo gaat het, als we eigen wegen gaan en de Heere niet in het oog hebben. Dan gaat het ons niet om de eer van God. Dan is er geen vragen naar de wil des Heeren. Dan komt satan met zoveel

bedenkingen en bezwaren om ons van de Heere af te trekken. Dan zijn we alleen maar druk met onszelf en hoe we onszelf zullen helpen. Dan is er geen plaats voor een vragen naar de weg des Heeren.

Daarbij waagde Abram er zijn eigen vrouw aan toen hij zei dat zij tegen de Egyptenaren zeggen moest dat zij zijn zuster was (vers 13). Dat was ook het geval bij de paradijszonde, want Adam waagde Eva eraan. En dan gaat het van kwaad tot erger. Wat is een mens toch, als God die mens aan zichzelf overlaat. Dan is die mens geneigd er alles aan te wagen, als we er zelf maar zonder kleerscheuren afkomen. Dat is een mens. En dat blijft een mens na ontvangen genade. Zie daartegenover Christus. Hij heeft Zichzelf eraan gewaagd, ja nog meer, Zichzelf gegeven, opdat er voor zulke egoïstische Adamskinderen in Hem zaligheid zou zijn.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds J.J. van Ekeveld

De schaduwen vooruit

(slot)

We zijn toegekomen aan het laatste artikel in een serie over typen van Christus in het Oude Testament. We hebben in het voorgaande geprobeerd wat duidelijkheid te krijgen over begrippen als type, symbool, analogie en allegorie. We zagen – heel beknopt – hoe in de kerkgeschiedenis met deze dingen is omgegaan. We hebben stilgestaan bij de geschiedenis van Jozef om te zien hoe ook hier de komende Christus Zijn schaduwen vooruit heeft geworpen. Nu nog iets over het boek Ruth.

Het boek Ruth

Dr. P. de Vries heeft in zijn brochure *De typologische schriftuitleg en prediking* (Rotterdam 1998) enkele opmerkingen gemaakt over de typologische uitleg van het boek Ruth. Volgens hem is Boaz heel duidelijk een afspiegeling van de God van Israël en ook van de komende Christus. Dan merkt dr. De Vries echter op: ‘Wij raken het spoor bijster als wij, wanneer wij een typologische duiding van een persoon of ge-

beurtenis hebben gevonden, deze typologische duiding overal in de geschiedenis van de bewuste persoon en de mensen om hem heen terug gaan lezen. Een typologische duiding heeft altijd een fragmentarisch karakter. We moeten ook niet de typologische voorafschaduw gelijk stellen met de vervulling. Dat is bij de uitleg van het boek Ruth nogal eens vergeten. Zo hebben diverse predikers betekenis toegekend aan het feit dat Ruth toen zij de keuze maakte om mee te gaan met Naomi en beleed: ‘Uw volk is mijn volk en uw God mijn God’, Boaz nog niet kende. Daaruit leidden zij dan vervolgens af dat er sprake kan zijn van geestelijk leven ook al ontbreekt het aan de kennis van Christus. Het zal duidelijk zijn dat dit volstrekt onverantwoord is. De typologische duiding mag nooit strijdig zijn met expliciete Schriftgegevens...’ (blz. 17). Tot zover dr. De Vries.

Hij oordeelt hier erg scherp! Van harte vallen wij hem bij in de stelling dat exegese – welke dan ook! – nooit strijdig mag zijn met uitdrukkelijke

schriftgegevens. Het is een uitlegkundige basisregel dat exegese altijd moet geschieden 'naar de analogie (overeenstemming) van de Heilige Schrift'. Maar overtreedt men dan die regel als men van het nog niet kennen van Boaz door Ruth een lijn trekt naar het genadeleven? Als dr. De Vries stelt dat het enige dat men in dit verband kan zeggen, is dat Ruth Boaz steeds beter heeft leren kennen, vraag ik mij af waarom we dit wél en het andere niet zouden mogen zeggen.

Geen geestelijk leven?

Dan nog wat. Leert de Heilige Schrift inderdaad dat het geestelijk leven pas begint met de kennis van de Middelaar en dat er vóór de bevindelijke kennis van Christus van geen geestelijk leven sprake kan zijn? Als dát zo zou zijn, zou inderdaad de stelling dat de zondaar in de wedergeboorte Christus nog niet kent zoals Ruth aanvankelijk Boaz nog niet kende, onhoudbaar en onscriptuurlijk zijn. Maar nogmaals: is dat zo? Is het werkelijk naar de Schrift, te stellen dat Saulus van Tarsen pas wedergeboren werd toen hij in de straat genaamd de Rechte de bevrijdende boodschap vernam uit de mond van Ananias? Was hij dan werkelijk nog dood in de zonden en misdaden toen God zo betekenisvol van hem getuigde: 'Zie, hij bidt'? Waren dan die beide jongeren, van wie de harten verbroken werden onder de prediking van Johannes de Doper, dode en onherboren mensen, voordat de tiende ure van de ontmoeting met Christus in hun leven aanbrak? Was de blindgeborene van Johannes 9 nog een dode zondaar, toen hij op de vraag: 'Geloofst gij in de Zone Gods?' uitriep: 'Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?' Werden de 3000 pinksterlingen dan werkelijk pas levend toen zij zich lieten dopen?

Ik stelde wat vragen. Retorische vragen, dat begrijpt u wel. Het antwoord op die vragen is voor mij niet twijfelachtig. Net zomin als het voor mij een vraag is of wij in de vier hoofdstukken van het boek Ruth analogieën mogen zien van het genadeleven. Let wel: daarmee is niet gezegd dat het de éérste of énige bedoeling van het boek Ruth is, ons te laten zien hoe een zondaar tot Christus wordt geleid. Wat we hierboven opmerkten naar aanleiding van de geschiedenissen van Jozef, is ook bij het boek Ruth van toepassing: het gaat er de Heilige Geest in deze schriftgedeelten in de eerste plaats om,

Gods *heilsgeschiedenis* te tekenen. De eerste bedoeling van het boek Ruth in de Bijbel is dus een heilshistorische. De éérste... maar ook hier geldt: *niet de énige!* Het kleine bijbelboek Ruth geeft ons ook helder onderwijs over de standen in het genadeleven.

Alleen de brieven?

In de reeds genoemde brochure geeft dr. De Vries als zijn mening dat, als we vanuit geschiedenissen de opwas in het geestelijk leven willen tekenen, we ons moeten laten leiden door leerstellige gedeelten van de Schrift en wel met name de nieuwtestamentische brieven (blz. 18). Als hij daarmee bedoelt dat het Oude Testament op meer verborgen wijze leert wat in het Nieuwe wordt geopenbaard (zoals Augustinus zei), kunnen we hem bijvallen. Maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat wij *geledingen* gaan aanbrengen in de Schrift, zodat het ene schriftgedeelte van meer belang zou zijn voor het geestelijk leven dan het andere? Ik zou er bezwaar tegen hebben als wij ons in dit opzicht zouden moeten beperken tot de nieuwtestamentische brieven en geen lessen uit typologische stoffen zouden mogen trekken als die in de brieven niet uitdrukkelijk worden genoemd. Zouden we dan ook de Psalmen en de evangeliën als van een tweede orde moeten beschouwen als het over de opwas in het genadeleven gaat?

Ruth en het genadeleven

We zeiden zojuist: Het boek Ruth geeft ons helder onderwijs over de standen in het genadeleven. Wij vinden in het eerste hoofdstuk een jonge vrouw, wonderlijk getrokken uit Moab, bestemd om één van de moeders van Christus te worden. Boaz kent zij niet, maar in haar hart is een onberouwelijke keuze gewerkt om de God van Israël te dienen en Zijn volk lief te hebben. In het tweede hoofdstuk wordt

zij door 's Heeren voorzienigheid geleid op de akker van de man die eenmaal haar bruidegom zal worden. Ze mag stil rapen op de akker en veel verzamelen. Haar thuisblijven is weinig. Soms mag zij tot haar eigen verwondering door Boaz worden genodigd en de maaltijd gebruiken aan de zijde van de maaiers! In hoofdstuk 3 breekt een andere tijd aan: de planken raken leeg. Gerste- en tarweoogst raken voleind. Het moet naar Boaz heen – en wel in een weg waarin zij in volkomen overgave zichzelf prijs moet geven! Wonderlijk vriendelijk wordt zij op de dorsvloer behandeld: met zes maten gerst – niet geraapt, maar van Boaz zélf gekregen! – gaat zij naar huis. Maar... nog altijd is zij 'Ruth, de Moabitische' – levend voor eigen rekening, niet de vrouw van Boaz. Dat laatste komt tot stand in het vierde hoofdstuk, waar zij door haar aanstaande bruidegom wordt gelost in de poort. Zouden wij nu werkelijk de Schrift geweld aandoen door in dit alles heldere en onderwijzende analogieën te zien van het genadeleven? Niemand kan mij dat wijsmaken. De lijnen die hier liggen, zijn de lijnen die wij in héél de Schrift terug vinden! We moeten de zaak ook niet vertroebelen door te zeggen dat nergens staat beschreven hoeveel Ruth van Christus kende toen zij in Bethlehem aankwam. Wie dat zegt, vergeet dat we in dit bijbelboek te maken hebben met een *analogie*. Het gaat niet om de vraag of Ruth bij haar komen in Bethlehem iets van Christus kende – het gaat erom *dat zij Boaz niet kende*. Dát is juist de analogie met het genadeleven. En de voornaamste les van dit kleine bijbelboek – ja, van héél de Schrift! – is geen andere dan deze: *het moet op Christus aan*, buiten Wie geen leven is, maar een eeuwig zielsverderf.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Gods Woord en onze kleding

(1)
'Ik heb een vraag over het dragen van een lange broek. In Deuteronomium 22:5 staat: "Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want

al wie zulks doet, is den HEERE uw God een gruwel." Betekent dit dat vrouwen en meisjes geen lange broek mogen dragen? In hetzelfde hoofdstuk kun je lezen dat het verkeerd is je wijngaard te bezaaien met tweeërlei zaad

(vs. 9) of te ploegen met een os en ezel tegelijk (vs. 10) of een kleed van gemengde stof aan te trekken, wollen en linnen tegelijk (vs. 11). Waarom leggen we alle nadruk op dat ene gebod van vers 5 en geven we verder niet om de andere regels in hetzelfde hoofdstuk? Is dat niet erg subjectief? Of moeten we voortaan ook geen kleren meer dragen die gemaakt zijn van synthetische stof? Ik zou het op prijs stellen als u volgende week daar wat over wil zeggen op de catechisatie.'

Ik beloofde dat te doen. Het gevolg was een interessante discussie. We kwamen echter tijd tekort, en dat was jammer. Ik zei dat ik graag nog eens terug kwam op dit onderwerp. Dit artikel is mede bedoeld om die belofte na te komen.

Als we bovengenoemde vraag beantwoorden, dan willen we dat stap voor stap doen. Als ik het goed zie, gaat het om drie verschillende vragen: a) hoe moeten we omgaan met de wetten van het Oude Testament; b) wat bedoelt de Heere met die regels tegen het vermengen van verschillende gewassen, dieren en materialen; en c) wat voor soort kleren moeten mannen en vrouwen dragen?

Tuchtmeester

Behalve de Tien Geboden gaf de Heere nog allerlei andere wetten aan het volk Israël. Waarom deed Hij dat? De Heere wilde hen opvoeden en onderwijzen in de eerste beginselen van Zijn dienst, maar Israël was nog een kind. Hoe is het met een kind? Het heeft duidelijke regels nodig en daarnaast een strakke, maar liefdevolle hand. Zijn karakter moet nog gevormd worden. Gehoorzaamheid moet geleerd worden. Daarom heeft het regels nodig. En daarom gaf de Heere allerlei wetten in de tijd van het Oude Testament: ceremoniële wetten en burgerlijke wetten. In Galaten 4 noemt Paulus deze regels "voogden en verzorgers" (letterlijk: pedagogen, dat wil zeggen: onderwijzers en opvoeders). Het volk dat leefde temidden van allerlei heidense volken was als het ware nog een kleuter. De ceremoniële en burgerlijke wetten fungeerden als een tuchtmeester. Zij hielpen Israël het geestelijk ABC te spelen.

Dan is er nog iets. Voor een kind is het nog erg moeilijk te denken in abstracte termen en ideeën. Het moet op een eenvoudiger niveau onderwijs ontvangen. Dat is de reden dat leerkrachten in de eerste klassen van het basisonder-

wijs visuele hulpmiddelen gebruiken. Een kind leert tellen met behulp van plaatjes: één ballon plus één ballon is samen twee ballonnen. Zo heeft de Heere ceremoniële wetten en afbeeldingen gegeven. De tempeldienst was vol symbolen. In Gods huis te Jeruzalem kon men heel wat meer zien dan in onze kerken vandaag de dag. De zaken die ons verkondigd worden door middel van het Woord, werden afgebeeld door middel van (met eerbied gezegd) 'plaatjes' in de tijd van het Oude Testament. Met de komst van de Heere Jezus is dat veranderd. De Zoon van God is geopenbaard en de tuchtmeester heeft plaats gemaakt voor Hem. De kerk staat niet langer onder voogden en verzorgers, maar is tot volwassenheid gekomen. Tellen volwassenen nog steeds met behulp van plaatjes? Nee, ze gebruiken cijfers en getallen. Maar ook al zijn de plaatjes weggevallen, één plus één is nog steeds twee!

We lezen dan ook in artikel 25 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis dat 'de ceremoniën en figuren der Wet opgehouden hebben met de komst van Christus, en dat alle schaduwen een einde genomen hebben'. We willen niet meer terug naar die schaduwen. We moeten geen 'plaatjes' meer invoeren in onze eredienst. 'Nochtans blijft ons de waarheid en substantie daarvan in Christus Jezus, in Denwelken zij hun vervulling hebben.' Daarom scheuren we geen blad zij uit de Bijbel. We slaan de hoofdstukken met die ceremoniële wetten ook niet over, maar lezen ze in het licht van het Nieuwe Testament. Denk alleen maar aan de tempeldienst met haar offers, reinigingsriten, feesten, enzovoort. Hoe leerzaam is dit alles! Israël heeft geen onzin geleerd. Op zichtbare wijze is het volk onderricht in de waarheid van de erfzonde, het offer van Christus, de verzoening in Hem, de vernieuwing van het leven, en wat dies meer zij.

Maak er geen rommel van!

We komen bij de tweede vraag. Wat moeten we denken van die andere wetten? Bijvoorbeeld de wetten die bepaalden dat de Israëlieten geen kleding van tweërlei stof mochten dragen, geen twee soorten zaad op dezelfde akker mochten strooien of geen verschillende dieren voor de ploeg mochten spannen? Waarom werden zulke regels aan Gods oude bondsvolk opgelegd? Wel, in onze kinderjaren moeten

we sommige dingen min of meer hardhandig aan de weet komen. Een voorbeeld daarvan is de tijd waarop jonge mensen thuis moeten komen. De ouders stellen die tijd vast: zo en laat moet je binnen zijn. Trek je je daar niets van aan, dan krijg je straf. Soms vinden jonge mensen dat maar overdreven. Maar ouders hebben er hun wijze bedoelingen mee. Waarom maken ze die regels? Ze doen dat voor de bestwil van hun kinderen en van het hele gezin. Er moet een zekere orde zijn. We zijn niet alléén op de wereld. We moeten ook aan anderen denken. Dat moet je leren als je nog jong bent. Dat zal je later in je leven van pas komen. Als je ouder wordt, gaat het allemaal een beetje anders. Als ik later thuiskom dan ik gezegd heb, krijg ik geen straf van mijn vrouw. Maar door mijn opvoeding heb ik hopelijk geleerd dat ik bij mijn komen en gaan ook dien te letten op het belang van mijn gezin.

Wat was nu de bedoeling van de Heere met de wetten waarvan we zojuist gehoord hebben? Wat wilde Hij Israël bijbrengen? Dat je dingen die niet samen horen niet door elkaar moet halen! Dat het geen kluwen, geen rommel moet worden in je leven! De heidense volken rondom Israël kenden het verschil niet tussen nuttig en onnuttig, tussen rein en onrein, tussen goed en fout, tussen God en de goden. Ze schipperden. Ze maakten van alles een compromis of een synthese. Met andere woorden, ze haalden alles door elkaar. Israël mocht dat niet van de Heere. Daarom gaf Hij hen bijzondere regels. Hij maakte duidelijk wat ze wel of niet mochten eten, hoe ze wel of niet het land mochten bewerken, enzovoort. In de kleine dingen van het leven moesten ze leren hoe ze moesten handelen in de belangrijkste zaken van het leven. Op een eenvoudige wijze leerden ze een diepe geestelijke les: "Gij kunt niet God dienen en de Mammon" (Lukas 16:13).

We zeggen het nogmaals: deze regels waren hulpmiddelen. Als iemand ouder wordt, kunnen ze wegvallen. Maar de essentie van het geleerde blijft overeind. We moeten niet gedachteloos leven. We moeten bewuste keuzes maken. We behoren te leven naar de beginselen van Gods Woord. Er zijn dingen die de Heere behagen en dingen die Hem mishagen. Er zijn zaken die schadelijk voor ons zijn en zaken waar we baat bij hebben. Haal ze niet door elkaar! In deze zin kunnen we

nog steeds waardevolle dingen leren uit de wetten die voor Israël bestemd waren. Bovendien waren veel van deze wetten tegelijkertijd een zegen voor het volk, zowel in geestelijk als in tijdelijk opzicht. Een voorbeeld: Israël moest het onderscheid leren tussen rein ('kosher') en onrein ('niet-kosher') eten. Het eten van varkensvlees bijvoorbeeld was streng verboden. Als we daarbij bedenken dat in die dagen allerlei besmettelijke ziekten juist door varkens werden overgebracht, kunnen

we alleen maar Gods wijsheid en goedheid in de spijswetten bewonderen. Het mes sneed dus naar twee kanten. Het gebod had zowel een beperkende als een zegenrijke werking! "In het houden van die is grote loon" (Psalm 19:12). Zo komen we tot de laatste vraag: wat zegt de Bijbel over het dragen van een lange broek door vrouwen en meisjes? We houden die vraag voor de volgende keer.

Lethbridge (Canada), ds. C. Sonneveld

waren nieuwelingen geboren in Sion: Lydia en de stokbewaarder met hun gezinnen. Is dat geen reden tot troost? En dan de majesteit Gods in die aardbeving! Die God was nu hun zaligheid, door het werk van Christus Jezus. Het is altijd een groot en onbevattelijk wonder voor Paulus gebleven dat God hem, die een vervolger was, niet voor eeuwig heeft weggestoten van voor Zijn aangezicht. Toen hij op zijn felst bezig was om nog meer van Jezus' slachschappen gevangen te nemen, toen greep God in. En dat tot zaligheid, niet tot rampzaligheid. Wie kan dat vatten? Moet hier niet al dat volk uitroepen: waarom was het op mij gemunt, daar zovelen gaan verloren, die Gij geen ontferming gunt? O, geliefde lezer, altijd was in Paulus' schrijven de grondtoon het "door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen". Maar dan kunt u begrijpen: dat was nu ook zo voor de stokbewaarder, voor Lydia en voor allen die de Heere te sterk geworden is.

Zij zijn ook degenen die troost nodig hebben. Want hun strijd is zwaar. Het gaat voor al Gods kinderen tegen een driehoofdige vijand. En van zichzelf zijn ze zo zwak, arm, ellendig, schuldig en blind. Nooit kunnen ze zeggen dat ze het goed doen of gedaan hebben. Ze moeten zichzelf altijd veroordelen, ziende op hun vele afmakingen en hun afzwerven van de Heere. Paulus wist ook wat dat was. In dat ene woord "ik ellendig mens", neemt hij al Gods volk mee. Want zo leren ze zichzelf kennen, meer en meer. Maar het tweede wordt ook waar: "Ik dank God, door Jezus Christus onze Heere". Zie geliefden, daar ligt de troost, zo hebben ze de broeders mogen troosten.

De troost van Zondag 1

Nu hebben we nog slechts een vraag aan het eind van dit stukje: bent u wel eens vertroost geworden door de waarheid? Moest u toch niet uitroepen: wat is God goed en getouw? Wat valt God mee, als ik het niet meer weet, als wij aan het eind zijn. Wat is het geweest voor die twee godsgezanten, vol van de liefde Gods, in Christus, maar dan gegeseld en in de gevangenis. O, de Heere gaat met Zijn Kerk zulke onbegrepen wegen. Maar waar was het voor? Tot meerdere eer en glorie van zijn driemaal heilige Naam. Want hoe wonderlijk zijn ze eruit gekomen! Uit de gevangenis en uit de stad. Nu moesten hun verdrukken hen nog uitgeleide doen. O, zie niet alleen op de omstan-

Sterk in een Ander

(3)

De broeders vertroost

Voordat Paulus en Silas de stad Filippi verlaten, brengen zij een bezoek aan Lydia, die was toegebracht onder het spreken van Paulus. Waar zij de broeders zien en dezelve vertroostten, zo staat er in vers 40. Dus niet de broeders hén, maar Paulus en Silas de broeders. Daar is ook alle reden voor, want er zijn wonderen geschied. De Heere heeft grote dingen gedaan, dies zijn wij verblijd. Het Evangelie is een troostvolle boodschap. Jesaja zegt het zo: "Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreekt naar het hart van Jeruzalem en roept haar toe, dat haar strijd vervuld, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden" (Jes. 40:1,2). Is dat geen troostvol woord? We lezen van de Heilige Geest dat Hij een Trooster is (Joh. 16:7). Deze Geest, aan de apostelen in zulk een rijke mate geschonken, doet hun de broeders troosten. Want het afscheid is aanstaande, de reis gaat verder. Filippi is de eerste stad in het vasteland van Europa waar het woord Gods kwam. Doch er zullen nog vele steden volgen. Op deze wereld is het altijd reizen en trekken, dan hier, dan weer daar. En dan, in de tijd van de Handelingen was het reizen nog zo geheel anders als nu. Het was meest lopen van stad tot stad, of soms ook per schip. Men zag elkaar weinig. Vandaar ook de brieven. Doch wat is het een dierbare zaak als we ergens het Woord Gods mogen achterlaten. Dat geeft troost. Dat blijft. Dat dierbare geschreven, doch ook

gepredikte Woord Gods. Dat getuigt van strijd, maar ook van overwinning. Dat weten al Gods kinderen: door dat Woord en de band daardoor aan elkander gekregen, is er toekomst. Alleen door het Woord komt er een band die blijft, als de Heilige Geest het zegent in ons leven.

Is het met de discipelen ook niet zo gegaan? Was het niet nut voor hen dat de Heere Jezus hen verliet? Waarom? Om voor hen plaats te gaan bereiden, maar dan ook weder te komen. En als het grote Tegenpand zou de Heilige Geest komen. En Die zou bij hen blijven. Om hen in alle waarheid te leiden. Door hen te trekken uit de macht der zonde en dood. Om hen een geestelijk leven te schenken, dat zij voorheen niet kenden. Om door menigmaal diepe wegen hun hart te vullen met de kennis van Hem in Wie al de volheid der Godheid lichamelijk woont. Om de liefde Gods in Christus deelachtig te worden en te beoefenen. Om dan door enkel genade hun leven in Hem te hebben, maar ook door Hem: verborgen in God. Dat is ook geborgen. Voor tijd en eeuwigheid. En dat met al degenen die eenzelfde geloof deelachtig zijn.

Gods welbehagen

Zij vertroostten de broederen door hen te wijzen op Gods onveranderlijke trouw in de kracht van zijn verbond, dat van geen wijken noch wankelen weet. Hoe het geweld van satan en zijn aanhang ook tegen dat geloofsleven opkomt. Zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid. Paulus en Silas hadden een nieuw bewijs van Gods goedheid en almacht. Daar

digheden, want die kunnen zo moedbenemend zijn. Zowel in het leven van Gods kinderen als ook van zijn knechten. Maar zie op het woord Gods en op de trouw Gods. Hij is dat onveranderlijke Wezen. Zijn trouw zal nooit hun val gedogen, maar Zijn gerechtigheid hen naar Zijn woord verhogen. Dat is ook hier weer gebleken. En daarom: wat kent u van die troost, u die dit leest? Denk ook maar aan de Heidelberger Catechismus, de eerste vraag. Wat is uw enige troost, beide in leven en in sterven? Dan wordt in het antwoord door Gods kind gezegd dat hij zich het eigendom van Christus Jezus mag weten. Maar u ziet ook in de Handelingen der apostelen dat Hij hen niet spaart wat het vlees aangaat. Nee, dan is de discipel niet boven de meester, noch de dienstknecht boven zijn heer (Matth. 10:24,25). O, smartelijke wegen, pijnlijke verdrukking. Maar: Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachting worden (Hebr 12:10).

Ook onze jeugd

Jongens en meisjes, zullen jullie troost zoeken op de rechte plaats? Niet in de wereld, maar op de erve van het verbond, waar je geboren bent en gedoopt. Vraag de Heere om daar ook wederom geboren te worden, door Zijn Woord en Geest. Lees je de Bijbel wel? Ga je wel naar de kerk? Bid je nog? Wie en wat zijn je vrienden? Spotten ze misschien met deze dingen? Zul je niet vergeten dat God ook kan spotten? Lees het maar in Spreuken 1. En dat zal Hij doen als onze vrees komt, maar dan zal het te laat zijn, dan zal de genadetijd voorbij zijn. Roept dan nu toch de Heere aan, terwijl Hij nabij is en zoek Hem terwijl Hij te vinden is. Jullie leven in een werelddeel waar sport en spel de overhand heeft, dat is hier in Amerika ook zo. Maar dat zal tot een einde komen. We moeten God gaan ontmoeten. Daar wordt wat van geleerd in de waarachtige bekering.

Dat zien we ook bij de stokbewaarder. Die man werd zeer bevende, want hij kon God niet ontmoeten. Wij allen van nature ook niet. We hebben eens in Nederland een lichte aardbeving gehad, op een vroege morgen, van zondag op maandag 13 April 1992. In die tijd hadden we juist wat begrafenissen, ook in een consulent-gemeente. We hebben er toen iets van gevoeld dat God hielp, met die aardbeving. Dat was Zijn almacht. Wat is de mens dan toch nietig. We mochten er toen op

wijzen dat de mens voor die Majesteit moet verschijnen. En wat dat wezen zal: onbekeerd. Daarom, jonge mensen: Hij betoont nog geen lust te hebben in onze dood, maar daarin dat we leven en ons tot Hem bekeren. Zul je daar dan ook steeds om vragen? Dan wijs je de Heere maar op je gedoopte voorhoofd. Dan zeg je maar eerbiedig: ik draag hier het teken van het verbond, niet het werk- maar het genadeverbond, ook van Uw drie Namen: Vader, Zoon en Heilige Geest. O, daal

eens af in mijn jonge hart en leven om U als een Drie-enig God tot zaligheid te leren kennen. Die kennis had Paulus toch in zulk een rijke mate, en ook Silas. Zij hebben er de Kerk des Heeren mee mogen dienen. Dat kan God jullie ook geven, want Hij is nog dezelfde, gisteren en heden en tot in der eeuwigheid!

Rock Valley, Iowa, U.S.A.

ds. G.M.de Leeuw

Gods Woord over de ergernissen

(12)

Geërgerd worden aan Christus vanwege de christelijke levenswandel en levensstijl

Over de christelijke levenswandel en levensstijl wordt veel gesproken. Veel wordt voor heiligmaking aangezien, wat niet anders is dan werkheiligheid. Veel wordt als werkheiligheid geschimpt, wat ware heiligmaking is. Wat is heiligmaking? Dat is wandelen voor Gods aangezicht, en oprecht wezen. De Schrift noemt het: de vreze des Heeren. En die heeft een verborgen zijde – die door de Heere wordt gezien. Want Gods verborgen omgang vinden zielen, waar Zijn vrees in woont. Het heeft ook een publieke zijde – die door God en mensen wordt gezien. Zodat de Hethieten van Abraham zeiden: gij zijt een vorst Gods in het midden van ons. Menigene die zwijgend over de aarde gaat, spreekt met zijn wandel! Menig bekommerde ziel predikte met zijn leven! Méér en anders dan duizenden anderen, die bij zichzelf denken een brief van Christus te zijn, die al maar door praten en ijverig zijn, maar niet behoren tot de reinen van hart. Ze menen vaak veel verstand te hebben van de christelijke vrijheid. Ook als het over haardracht en kleding gaat. Want dat valt natuurlijk niet buiten de christelijke levensstijl. Verbazingwekkend is het hoe zij weten te redeneren over zogenaamde cultuurgebonden schriftplaatsen. En dat, terwijl de ware vreze des Heeren weet en doorleeft, dat Jezus Christus gisteren en heden Dezelfde is, en eeuwig door.

O, laten wij toch de heiligheid van

Christus niet proberen te schikken naar de teerheid van ons vlees. Laten wij niet benauwd en bekrompen noemen, wat is naar 's Konings wil. Droevig is het te merken dat sommigen steeds een stapje verder gaan. Telkens de grenzen iets verleggend. Zodat ze (soms na jaren) onherkenbaar geworden zijn. Gekomen op een punt, waarvan ze zelf niet hebben gedacht er ooit te komen. Eenmaal werd gevraagd te Bethlehem: "Is dit Naomi?" – is dit diezelfde vrouw? Zo wordt soms ook vaak verbaasd gevraagd: 'Zijn dit diezelfde mensen, die zich eens christenen noemden?' Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest! Welgelukzalig zijn de oprechten van wandel, die in de wet des HEEREN gaan. Biddende met David (Ps. 25:4): "HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden." Zalig is hij, die aan Christus niet zal geërgerd worden! "Wie is wijs? Die versta deze dingen. [Wie is] verstandig? Die bekenne ze; want des HEEREN wegen zijn recht, en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen" – zullen zich daaraan ergeren, stoten, sneuvelen en vervallen (Hos. 14:10).

Geërgerd aan Christus, maar niet verstoten door Christus

De waarheid Gods zal zegevieren, ondanks de zonden van Gods kinderen. Ook ondanks hun ergerniszonden. De schriftplaatsen waar dit beschreven staat, zijn eigenlijk heel bekend. Hoe vaak wordt er immers niet gewezen op Asaf, wiens voeten bijna uitgeweken waren. Bijna had hij

zich zo gestoten aan de regering Gods, dat hij nooit meer was opgestaan. Ach, het moet maar eens waar worden dat uw bestraffing er elke morgen is, terwijl de goddelozen rondom u bevrijd zijn van leed. Het behoort tot de moeilijke, en veel te hoge stukken. En dan komen we in zulke wegen wel aan de weet hoeveel we van de Heere houden... Toch is Asaf niet in de dood omgekomen. Wel wankelde en struikelde hij, maar hij viel niet voorgoed neer. O, hij is er achter gekomen hoeveel de Heere van hém hield! De Heere, Die hem onderwijs gaf over dat moeilijke en veel te hoge stuk. O, wat werd het toen heilig eenvoudig. Wat werd toen de Heere groot en goed, en wat werd Asaf klein in eigen oog, en hoe diep werd de genade die in Christus is!

Bekend is ook de ergernis-zonde van Petrus, die eenmaal *Christus* een aanstoot was (Matth. 16:22,23). Petrus verstond de noodzakelijkheid van de rechtsvervulling niet. Toen Jezus er over sprak, ergerde hij er zich zo aan dat hij zichzelf als een struikelblok voor de voeten van de Heere wierp. O, overdenk veel dat Christus altijd heilig gebleven is. Ook toen! Want Hij nám geen ergernis aan Petrus toen deze Hem ergernis gáf. Nee, Jezus bleef volmaakt rein. En Petrus? Wel noemde de Heere hem 'satanas' – een ontzettend scherp en diep beschamend woord, nietwaar? Maar Petrus werd niet weggestuurd. De Heere zei niet: Ga weg van Mij! Dat zei de Heere wél in de woestijn tegen de duivel, maar dat zal Hij nooit zeggen tegen Zijn discipelen. Die zal Hij onderwijzen, en zeggen: Ga weg *achter Mij*! Ga weg van voor Mijn voeten. Ga daar weg en wees Mij geen tegenstander-struikelblok, maar ga achter Mij, waar u hoort. Laat u leiden, volg Mij, waar Ik ook heenga!

Vaak wordt in de lijdensweken gesproken over de ergernis-zonde van *al* de discipelen, in de nacht, in welke de Heere verraden werd. De Heere had het hen voorzegt, maar niemand had het geloofd. En zeker Petrus niet. Maar *allen*, ook Petrus, hebben hun Meester verlaten toen de Heere sprak tot de bende die tot Hem uitgegaan was: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan." Met ontzetting hebben ze het aangehoord en gezien dat Jezus Zich weg liet leiden, als een lam ter slachting. Het stormde in hun zielen. Waarom, zo vroegen ze zich verbijsterd af, werpt Hij hen niet nog-

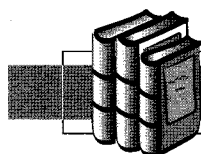
maals achterwaarts ter aarde? Waarom laat Hij die bende niet levend ter helle waren? Waarom gebruikt Hij Zijn macht niet? Deze schande, in plaats van eer?

De ergernis brandde in hun hart, en zij maakten dat ze weg kwamen. Christus was hun tóen een Steen des aanstoots en een Rots der ergernis. Voor hen allemaal, zonder onderscheid. O, dat uit genade zalig worden! Dat bekleed worden met eens anders klee! Wie durft nog onbekommerd te zijn? Want de sterkste kan struikelen en de meest-begenadigde kan vallen. Is het niet een

eeuwig wonder dat de waarheid Gods zal zegevieren in het leven van Gods kind? Dat de Herder de schapen niet heeft verlaten? Dat Hij Zijn bedroefde kleinen, die schuw en angstig achter gesloten deuren zaten, heeft opgezocht? Nee, toen kwamen niet de Joden om hen weg te leiden ter slachting, maar toen kwam hun Herder. Eeuwig wonder! Hij was hun Herder gebleven. En zij waren Zijn schapen gebleven. "Vrede zij ulieden!"
(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Boekennieuws

Thomas Watson, Alles is uwe; Uitg. Den Hertog-Houten, 206 blz.; ISBN 90-331-1767-3; gebonden, € 17,90.

"Want alles is uwe". Wie kent deze woorden uit het slot van 1 Corinthe 3:21 niet? Nee, ze betekenen niet dat we als rechthebbenden in onszelf maar mogen opgaan in de wereld. Maar deze woorden gaan oneindig veel dieper. Ze tekenen naar de woorden van de welbekende 17e eeuwse puritein Thomas Watson niet zozeer de natuurlijke privileges van Gods kinderen, maar hun geestelijke privileges, onderscheiden in tegenwoordige en toekomstige privileges.

Allereerst spreekt Watson betrekkelijk kort over de tegenwoordige dingen die Gods kinderen toekomen, nl. Paulus en Apollos, de wereld en het leven en wat deze inhouden. Niet om ongebreideld te genieten, maar "het leven is er voor Gods kind, om winst mee te doen voor de hemel. Dit leven is hem gegeven om voorraad op te leggen voor een beter leven. Dit leven is den voorhof van de eeuwigheid". Ze dienen dus om de tijd uit te kopen.

In het hoofddeel van het boek vergelijkt Watson de tekst bij de boom des levens, welke twaalf vruchten voortbracht en van maand tot maand zijn vrucht gaf. Het zijn dan ook twaalf toekomstige koninklijke privileges van Gods kinderen die Watson in het hoofddeel van dit werk uiteenzet. Op kostelijke wijze zet hij daarin hun toekomstverwachtingen uiteen. Zo spreekt hij over het privilege van de dood(!) van het met Christus zijn, van de opstanding des lichaams, van het vonnis van de vrijspraak etc. Het mocht tot jaloersheid strekken.

In het slot van zijn boek trekt Thomas Watson enkele conclusies uit deze privileges, die ons wel mochten aanzetten tot grondig zelfonderzoek. Want hoe vreselijk zal het zijn om onbekeerd te sterven!

Tenslotte wordt de bekommerde kerk gesterkt als hun bezwaren worden beantwoord en worden Gods kinderen vermaand hun plichten van vergelding en dankbaarheid na te komen. Dat Thomas Watson grondig Schriftonderzoek gepleegd heeft, bewijst wel het feit dat hij gedurig kerkvaders, reformatoren, maar ook wel wijsgeren aanhaalt.

We sluiten ons van harte aan bij de wens die Watson zelf in zijn boek weergeeft: "Zie erop toe, dat ge part en deel krijgt aan de Heere Christus. Want als ge Christus hebt, dan hebt ge alles, want 'Christus is alles en in allen', Kol. 3:11. Dan is alles uwe, zoals de apostel zegt: 'Alles is uwe, en gij zijt van Christus'". Mocht dit ons allen gaande maken.

Het boek bestaat uit 22 hoofdstukken, die over het algemeen kort zijn. Ze laten zich daardoor goed lenen om als afzonderlijke overdenkingen te lezen.

Tolle lege, neem en lees!

Genemuiden,

ds. E. Hakvoort

Ds. M. Karens, De enige Medicijnmeester; uitg. Den Hertog - Houten; 172 blz. ISBN 90 331 1839 4; € 14,50.

Meditatiebundels vinden gretig aftrek. Dat is een goede zaak. Daarom is het ook goed dat er zo nu en dan nieuwe meditatiebundels verschijnen. Zo verscheen bij uitgeverij Den Hertog een meditatiebundel van onze broeder ds. M. Karens uit Werkendam. Het goed uitgevoerde boekwerk bevat 54 meditaties, voor elke week van het jaar één, één voor de biddag en één voor de dankdag. De meditaties volgen het kalenderjaar. De eerste is daarom een Nieuwjaarsbede over Psalm 4:7b "Verhef Gij over ons het licht Uw aanschijns, o Heere!" De laatste van de 52 handelt over Job 13:9a "Zal het goed zijn, als Hij u zal onderzoeken?" De titel is ontleend aan een meditatie

over Lukas 5:31. Op blz. 24 e.v. zegt de schrijver kenmerkende dingen over deze enige Medicijnmeester en beveelt Hem van harte aan. Hij geneest patiënten die nergens anders hulp vinden. "Hij is zeer kundig. Hopeloze gevallen zijn er voor deze Medicijnmeester niet. Hij is Specialist in het redden van het eeuwig verderf. Nog nooit is er iemand onder Zijn handen gestorven(...) Zijn behandelingen zijn soms pijnlijk als Hij met het snijmes van de ontdekking uw kwaal openlegt. Maar wat is Zijn geneesmiddel wonderlijk en heilzaam! Hij maakt medicijnen van Zijn eigen bloed." In de meditatie weet br. Karens het bevindelijke leven op een treffende wijze te verwoorden. Hij wijst op de vele Jezuszoekers in onze dagen, die er ook waren in de dagen van de Heere Jezus, maar, zegt hij: "De Heere Jezus ontloopt deze zoekers. Hij openbaart Zich niet aan gelukzoekers en hemelzoekers. Hij openbaart Zich aan missende mensen." Ik hoop dat deze korte typering van deze meditatiebundel mag dienen als een opwekking om niet alleen het boek ter hand te nemen, maar vooral om de goede raad in deze meditatie ter harte te nemen. Er is balsem in Gilead voor doodzieke zondaarsharten.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Kind van ons, een eerste handreiking aan ouders van kinderen met een handicap. Uitg. Helpende Handen. Landelijk Bureau Woerden, 35 blz., prijs € 5,00, incl. verzendkosten.

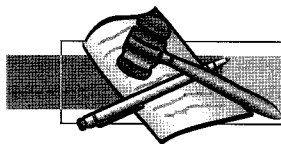
In 1995 werd door Helpende Handen, in samenwerking met uitgeverij Groen, het boekje 'Kind van ons', op de markt gebracht. Omdat de voorraad op was en de inhoud van het boekje hier en daar aanpassing behoefde, verscheen eind vorig jaar een heruitgave, ditmaal in eigen beheer. Alle kerkenraden hebben deze uitgave inmiddels ontvangen en wellicht een bestelling gedaan voor alle kerkenraadsleden.

De kunstzinnige illustraties van Jannie Slingerland ontbreken in deze herdruk. Daarvoor in de plaats kwamen functionele foto's. Het meest aangepast werd hoofdstuk 5, omdat zowel binnen HH als in het geheel van de zorg- en dienstverlening voor mensen met een handicap veel veranderd is.

De in de vorige uitgave opgenomen lijst met aanbevolen literatuur moeten we ditmaal missen.

Voor ouders die nog niet zo lang weten dat hun kind een handicap heeft, is het boekje een waardevolle handreiking. Voor hen is dit speciaal bedoeld, maar ook ouders van 'gezonde' kinderen doen er goed aan het boekje aan te schaffen. Al lezend zouden ze meer invoelingsvermogen kunnen krijgen voor kinderen met een handicap en hun ouders. Bovendien steunt u bij aanschaf het werk van Helpende Handen weer een beetje. Dat is hard nodig, want de financiële middelen zijn bij lange na niet toereikend om de noodzakelijke hulp aan mensen met een handicap voort te zetten.

Capelle aan den IJssel, B. Agteresch

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

Voor Aalst en voor Veenendaal:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Voor Dordrecht:

ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Can.)

Voor Kapelle-Biezelinge

en voor Puttershoek:

ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;

Voor Katwijk aan Zee

en voor Ooltgensplaat:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Voor Ridderkerk-Slikkerveer:

ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;

Voor Rotterdam-Zuidwijk:

ds. J.S. van der Net te Houten.

BEVESTIGING/INTREDE

KANDIDAAT G. VAN MANEN

TE MIDDELHARNIS

De kerkenraad van de Geref. Gemeente van Middelharnis deelt nu reeds mede dat - afhankelijk van de uitslag van het examen - de bevestiging en de intrede van kandidaat G. van Manen zullen plaats vinden op D.V. woensdag 7 september 2005 in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dirksland.

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

- Pag. 306, gemeente WESTKAPELLE
De regeling van de preekbeurten wordt vanaf nu verzorgd door:
W. de Visser, Baaiweg 6, 4361 SB Westkapelle, tel. 0118-572445
- Pag. 355, KERKBODES
Eindredacteur van Kerkelijk Nieuws, kerkbode van de Geref. Gemeenten in de classis Goes is nu: B. Both, Marijkelaan 43, 3248 AS Melisssant, tel. 0187-60 19 47.
- Pag. 363, KERKBODES
Eindredacteur van Kerkelijk Nieuws, kerkbode van de Geref. Gemeenten in de classis Tholen is nu: B. Both, zie hierboven.
- Pag. 472, STICHTING GEREFORMEERDE ZORGCENTRA ZUID-HOLLAND (SGZZH)
Penningmeester van het bestuur is geworden: J.M. Stam.
- Pag. 472/473, RAAD VAN TOEZICHT (van bovengenoemde stichting). Secretaris van deze raad is: H.J. Kooij.
- Pag. 473, ZORGCENTRUM NEBO TE ZWIJNDRECHT. Dit zorgcentrum is tijdelijk gevestigd op het adres: Sandelingen 50, 3332 KM Zwijndrecht. De overige gegevens zijn ongewijzigd.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM OP 15 JUNI 2005

Namens de roepende kerk van Katwijk opent ds. Neele de vergadering met het laten zingen van Ps. 84:3, leest Hand. 28:1-15 en gaat voor in gebed. Vanuit het gelezen Schriftgedeelte wijst ds. Neele op het 15e vers.

Vervolgens wordt meegedeeld dat ouderling K. Boeder uit Enkhuizen is toegelaten tot de opleiding aan de Theologische School. Ouderling G. van Dam uit Haarlem werd koninklijk onderscheiden. Ouderling A. 't Gilde herdacht zijn 35-jarig ambtsjubileum en ouderling C.W. Bos uit Katwijk zijn 25-jarig. De gemeente van Katwijk nam op hemelvaartsdag (5 mei) haar vernieuwde en vergrote kerkgebouw in gebruik. De dakrenovatie van de kerk in Den Helder vordert goed. Br. Van de Blonk uit Andijk herdacht zijn 25-jarig huwelijk. Het moderamen bestaat uit ds. C. Neele, preses: G. van Dam, alg. assessor: C.W. Bos, questor: V. Vonk Noordegraaf, scriba en ds. R. Boogaard, adviseur.

Er is kerkvisitatie gehouden bij de gemeenten onder het IJ. De rapporten hiervan worden voorgelezen. Hieruit blijkt dat de ambtelijke werkzaamheden nog verricht mogen worden, het Woord verkondigd of gelezen en dat er nog enige vrucht op de prediking mag zijn. De broederlijke verhoudingen binnen de kerkenraden zijn goed en alle aanwezige bescheiden waren in orde. Bij een van de visitaties is gesproken over financiële lasten en vervulling van de ambten in een kleiner wordende gemeente. De visitatoren hebben voorgesteld dit op de vergadering te brengen, daar meer gemeenten hier mee te maken hebben. Na bespreking wordt besloten dat enkele kleiner wordende gemeenten een kerkenraadslid aanwijzen, die met beide predikanten de zaken eens op een rij zullen zetten en hun bevindingen in een volgende vergadering zullen rapporteren.

In het ontvangen jaarbericht van de Raad van Toezicht van SGZ-ZH wordt meegedeeld, welke zaken met het bestuur van de bejaardenstichting besproken zijn. Afgevaardigde Van Dijke die zitting heeft in deze raad, geeft in het kort weer welke zorgen er zijn aangaande de bezetting van onze bejaardenhuizen en daarmee het behoud van de identiteit.

Het is begrijpelijk dat de bejaarden uit de classis kiezen voor een huis dicht bij familie en bekenden, maar we moeten niet vergeten waarom we destijds als classis hebben besloten mee te werken aan eigen huizen en de redenen daarvoor zijn nog duidelijk aanwezig. Ouderling J. Schouls treedt

af als lid van de Raad van Toezicht en voor hem dient een opvolger aangewezen te worden. Het voorstel is om een kerkenraadslid uit Lisse te benoemen. Dit wordt aangehouden tot de volgende vergadering. De evangelisatiecommissie van de classis doet in haar rapport verslag van haar activiteiten met betrekking tot het huren van een inloophuis in Alkmaar, haar taken in relatie met het Deputaatschap voor Evangelisatie en de financiën. De classis dient zoveel mogelijk te voorzien in de geldmiddelen die nodig zijn voor huur, onderhoud van de gebouwen en de kosten die nodig zijn voor het werk op de posten. Om een beter inzicht te krijgen hoeveel geld er vanuit de classis voor dit werk binnenkomt, is het nodig om bij het overmaken van giften en collecten aan te geven, dat het voor de classis Amsterdam is. Kerkenraden zullen een brief te ontvangen waarin gevraagd wordt of zij trouw, kerkelijk meelevende personen kunnen noemen, die bereid zijn om zich als vrijwilliger op een van de posten in te zetten.

Het financieel verslag van de classis laat over 2004 een voordelig saldo zien van ruim € 1300,-, maar dat van het kerkblad is ongeveer met een evengroot bedrag negatief. De classis besluit om haar positieve saldo over te maken naar de penningmeester van het kerkblad. De abonnementsprijs voor 2005 wordt niet verhoogd. De voorgestelde regels voor het advertentiebeleid worden goedgekeurd. Bij de rondvraag deelt Den Helder mee dat zij op 15 juli weer onder eigen dak bijeen hopen te komen in een dienst waarin D.V. ds. R. Boogaard zal voorgaan. Aanvang 19.30 uur. Een vraag over eventueel een tweede scriba en quaestor wordt doorgeschoven naar de volgende vergadering. Leiderdorp wordt aangewezen als roepende kerk voor de vergadering van D.V. 28 september. Op verzoek van de preses beëindigd ds. Boogaard de vergadering met gebed.

C. Vonk Noordegraaf, scriba

VERSLAG BEVESTIGINGSDIENST DS. G.J.N. MOENS TE MELISKERKE

Woensdag 15 Juni 2005 was voor de Gereformeerde Gemeente van Meliskerke een verblijdende dag, daar ds. G.J.N. Moens als predikant aan de gemeente werd verbonden. In de bevestigingsdienst ging de consulent, ds. M.J. Van Gelder voor. Gemeente van Meliskerke, dertien jaar was u vacant en door Gods goedheid mag ds. Moens vanmiddag als uw eigen herder en leraar bevestigd worden, zo begon dominee Van Gelder zijn preek. Voorafgaand aan de bevestiging bediende hij Gods Woord uit Kolossenzen 1: 19: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou."

Het thema van de preek: "Al de volheid in Christus", werd uitgewerkt in drie gedachten: 1. op Zijn volheid, 2. voor Zijn dienaar en 3. voor Zijn gemeente.

Er blijken in de gemeente van Kolosse nog al wat zorgen te zijn. Er zijn dwaalleraars die enerzijds Joodse en wettische elementen indragen en anderzijds zijn er die heidense zedenloosheid in de gemeente propagieren. Beide dingen zouden de gemeente Gods verwoesten en het onteert God, tot schade van Christus' gemeente. De hele brief is een waarschuwing om niet af te wijken van de leer, van de prediking, zoals Paulus die heeft verkondigd.

Laat elke dienaar van het Evangelie zijn hoogmoedige gevoelens afleggen en buigen aan de voeten van Christus, want Hij is het Hoofd van Zijn gemeente en het is des Vaders welbehagen geweest dat in Hem, al de volheid wonen zou. In Hem niet in de dienaar.

Het is het werk van de Heilige Geest om alle werk ons uit handen te nemen en ons te laten gevoelen dat wij goddelozen zijn, dood door de misdaden en de zonden en dat er geen sprake van is dat er ooit vanuit de mens opgeklommen kan worden tot Christus en tot het verkrijgen van de eeuwige zaligheid.

En dan zegt Paulus (dat is een Evangelieboodschap en dat is ook de boodschap die uw dienaar in de komende tijd, als de Heere het geeft, onder u zal gaan verkondigen): Het is des Vaders welbehagen geweest dat in Hem al de volheid wonen zou. En deze volheid is Zijn Middelaarsvolheid: vol van genade en waarheid. Het is des Vaders welbehagen geweest dat in Hem al de volheid wonen zou voor Christus' Kerk. Maar als je nu hier in de kerk zit, ook onder de bediening van ds. Moens en je kunt je niet bij het volk van God rekenen, maar je staat er absoluut buiten, wel, dan hebt u deze boodschap nodig: dat Jezus Christus te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven is en dat Hij vijanden met God verzoent.

Die volheid is er niet alleen om zondaren zalig te maken, maar is er ook voor Zijn dienaar. God geve dat wij met een heilbegerige ziel zullen komen onder de bediening. De Heere heeft tot uw dienaar gezegd: Predik het Woord. De dienaar van het Evangelie heeft Christus nodig om uit Hem bediend te worden. Om in diepe ernst en in hartelijke liefde: wet en Evangelie, dood en leven te verkondigen met een bewogen hart.

Mijn jonge vrienden, zul je zo luisteren als dominee Moens onder jullie preken zal. Hij heeft een goed woord, vermanend om van de zonde af te komen en tot Christus te gaan, om als een arme, ellendige en onwaardige zondaar, behouden te worden. Hij heeft een goede boodschap voor de kinderen Gods, die keer op keer struikelen, Christus is de Getrouwe. Hij heeft een goede boodschap dat Hij Zijn volk nooit zal verlaten. Geliefde broeder, wees dan als een Evangeliedienaar en als een uitdeler van de menigerlei genade Gods.

In Christus is al de volheid voor Zijn dienaar en voor Zijn gemeente. De bede moge dan ook klinken: Laat u met God verzoenen. Geve God dat door uw stem Christus Zich bediene met Zijn inwendig roepende

stem, zodat wezenlijk vrede, vergeving en eeuwig leven tot de zielen komen mag en dat Zijn trouw verkondigd mag worden in de zwakheid van Zijn volk en in al de struikelingen in hun leven.

In Christus wóont al de volheid, is al de volheid en blijft al de volheid. Christus is de Vervulling van Zijn gemeente, zo besloot ds. Van Gelder de prediking.

Na het lezen van het formulier om de dienaren des Woords te bevestigen beantwoordt ds. Moens de vragen met: ja ik, van ganser harte!

Daarna spreekt ds. Van Gelder ds. Moens toe: Geliefde broeder, ik wens u en mijzelf en alle dienaren van het Evangelie, die levende gemeenschap met Christus toe, opdat wij vanuit die gemeenschap met diepe ernst en hartelijke liefde het Woord Gods, het dierbaar Evangelie zullen verkondigen. U hebt geantwoord: Ja ik, van ganser harte. Wij allen zijn getuigen en God is Getuige! En wij zijn maar mensenkinderen. Hoe zullen wij het ooit kunnen volbrengen! Hij vervulde ook u, dan zult u ook kunnen útdelen. Ook mevr. Moens en de kinderen worden toegesproken: De Heere geve ook u een plaats in de gemeente van Meliskerke.

Vervolgens richt hij zich tot de gemeente: De Heere moge de dienst van uw nieuwe dienaar tot eer van Zijn heilige Naam en tot heil van uw ziel doen zijn. Geef hem de tijd om te wennen in de gemeente. En God zegene genadig de bediening van onze broeder in uw midden.

Tenslotte wordt ds. Moens staande toegezongen: Psalm 134:3

INTREDE DS. G.J.N. MOENS

's Avonds deed ds. Moens zijn intrede. De dienst werd aangevangen met deze woorden: Gemeente van Meliskerke, wanneer wij vanmiddag in de bevestigingsdienst ons ja-woord mochten uitspreken, dan geloof ik toch zo hartelijk dat het de Heere Zelf was die die band bij aanvang legde en daar ook de opdracht gaf: Geef gij hun te eten. En wie is nu tot deze dingen bekwaam?

De tekstverzen voor de prediking staan in 1 Korinthe 1 : 23 en 24: Doch wij prediken Christus, den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis en den Grieken een dwaasheid; maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, prediken wij Christus, de kracht Gods en de wijsheid Gods.

Het thema van de preek is: "de prediking van Christus, de Gekruisigde", met drie hoofdgedachten: 1. de inhoud van die prediking, 2. de vijandschap tegen die prediking en 3. de zaligheid door die prediking.

1. De inhoud van die prediking.

Het gaat om de prediking van Christus, de Gekruisigde. Dat is de inhoud van het Evangelie, buiten Hem is er geen zaligheid. Als dan de discipelen gevraagd wordt: Geeft gij hun te eten. Dan was er alleen maar een jongetje met wat brood en een paar visjes... voor zoveel mensen! Zij brengen het bij de Heere en Hij neemt het en Hij dankt en Hij gaat het útdelen! En daar

ligt nu precies waar het over gaat: Hij is het Brood des Levens. Zijn knechten hoeven het alleen maar dóór te geven, dat is de prediking.

En wat was nu de inhoud van de prediking van Paulus?: Christus, de Gekruisigde.

Daar ziet u die liefde Gods in Christus dat er voor verloren Adamskinderen behoudenis is tegen de toekomstige toorn. En dat om niet, louter uit genade. Het is eenzijdige liefde Gods!

2. De vijandschap tegen die prediking, want het is de Joden een ergernis en het is de Grieken een dwaasheid.

De Joden een ergernis. Letterlijk staat er: een aanstoot, waar je je tegen stoot, waar je je aan bezeert en waar je over struikelt, zodat je op de grond komt te liggen. Ze maken een eigengerechtigheid waarmee zij denken dat de Heere de poorten des hemels voor hen zal openen. Die Jood leeft in ons hart, in uw hart en in mijn hart van nature. Een mens wil er niet buitengezet worden en dat is toch zo noodzakelijk.

Het is de Griek een dwaasheid. Die Griek, met zijn: pluk de dag, die vind je helemaal niet alleen in de wereld, maar die vind je ook in de kerk, want we leven in een tijd waarin het vooral gaat over wat wij denken, wat wij vinden. Maar er zal toch een moment moeten komen dat we gaan bukken onder het gezag van dat goddelijk Woord.

3. De zaligheid door die prediking.

Die prediking in Jeruzalem, Judea, Samaria, tot aan de einden der aarde. En nu gaat dat Woord des Heeren nog steeds door. Er worden er nog toegedaan tot de gemeente die zal zalig worden. Hierin is de liefde Gods dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Gedurig roept Hij maar tot de zaligheid. Gedurig klinkt het maar: Wendt u toch naar Mij toe en wordt behouden. Weet u wat nodig is? Die inwendige roeping, dat Gods Geest erin meekomt en dat hart gaat openen. Dat is het werk van Christus, die kracht Gods. In Hem is zo'n eeuwige kracht om de grootste zondaar tot God te bekeren. Die kracht Gods, dat is een weg om een mens meer en meer af te breken: Hij wásen, ik minder worden. Dat is een weg die tegen vlees en bloed ingaat. Christus de wijsheid Gods. Dat God nu van eeuwigheid een weg heeft uitgedacht waar geen weg was. Dat Hij Zichzelf verheerlijkt in al Zijn deugden en dat doodschuldige zondaren uit genade de zaligheid ontvangen.

Ach gemeente, wie is nu toch tot deze dingen bekwaam. Daarom, zult u de binnenkamer ingaan en vragen: Heere, zou U Zelf maar de mond van Uw dienaar willen openen. Want wie is tot deze dingen bekwaam? Wat zou het toch een wonder, zijn als de Heere de bediening onder u tot een eeuwige zegen wilde stellen. En dat in die grote dag der dagen niet één van ons zou zijn achtergebleven, want het is eeuwig búiten, of eeuwig binnen. De Heere binde die ernst op ons hart. Na het zingen van psalm 89:8

spreekt ds. Moens tot zijn bevestiger ds. Van Gelder. Hij zegt hem tevens dank voor het verrichte werk in de achterliggende periode. Vervolgens richt hij het woord tot wethouder W.J. van Tatenhove van de gemeente Veere. Dan spreekt dominee Moens de gemeente van Meliskerke toe met de wens een plaats te krijgen met zijn gezin in 't midden van de gemeente, dat het Woord Gods kracht mag doen in de harten en dat het alles mag zijn tot de ere van Zijn Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

De predikanten en de ambtsdragers uit de classis en de P.S. worden toegesproken: Wentel uw weg op de Heere, vertrouw op Hem en Hij zal het maken. De scholen en de vertegenwoordigers van de plaatselijke P.K.N. wordt het nodige toegewenst en tenslotte worden de kerkenraad van Goes en de eigen familie en verdere vrienden toegesproken met de bede die voor ieder geldt: Zend Heere, Uw licht en Uw waarheid neder.

Dan worden enkele toespraken gehouden door ds. J.M.D. de Heer, namens de classis Middelburg, door wethouder Van Tatenhove, namens de gemeente Veere en door ouderling Jacobse namens kerkenraad en gemeente. Laatstgenoemde laat dominee Moens staande toezingen psalm 126: 3. Dominee Moens bedankt de sprekers voor de gesproken woorden en legt voor het eerst als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

S. Riemens, scriba.

VERSLAG AFSCHIEDSDIENST

DS. D. DE WIT VAN NIEUW-BEIJERLAND

Woensdagavond, 29 juni j.l. heeft ds. D. de Wit afscheid genomen van de gemeente van Nieuw-Beijerland, wgens het aannemen van het beroep van de gemeente Rijssen-West. Aan zijn eerste gemeente is ds. De Wit verbonden geweest sinds 13 september 2000. Destijds werd hij aldaar, als kandidaat tot de Heilige Dienst, bevestigd met de woorden uit Romeinen 10:14 en 15.

Deze dienst wordt aangevangen met het zingen van Psalm 74, vs. 2, waarna Jesaja 55 wordt voorgelezen. Na het gebed geeft de predikant als collectezang op de versen 2 en 7 van de 104e Psalm. De tekst voor de predikatie is genomen uit Jesaja 55, de versen 10 en 11: "Want gelijk de regen en de sneeuw van de hemel nederdaalt en derwaarts niet wederkeert, maar doorvochtigt de aarde en maakt, dat zij voortbrengt en uitspruist en zaad geve den zaaier en brood den eter; alzoo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zend". De gemeente wordt bepaald bij "het gezonden woord Gods", 'naar een dorstig land', 'als een volheid van water' en 'met een verblijdende vrucht'.

1) Naar een dorstig land

Het teksthoofdstuk begint met: O alle gij dorstigen! Voor de Hoekse Waard een bekend beeld. Zeker ook in juni als het zo droog is geweest. Wat kan men dan omhoog kijken naar de hemel of dat er water komt. Dat is voor het land zo hard nodig. Het is precies de kern van de gelijkenis. Het water komt niet uit de aarde; het komt van boven, uit de hemel als God dat belijft te schenken. Daarom spreekt de tekst van regen en van sneeuw dat van boven naar beneden komt. Zij doen de aarde verkwikken, doortrekken en uitspruiten in het voorjaar. Wat blijft de regen nodig om tot de volle vrucht te komen. De zaaier heeft het zaad gezaaid en krijgt het zaad weer terug van het land. Er wordt brood van gebakken. Daar hebt u de gelijkenis, gemeente. Jesaja spreekt voor dorstigen. Zij herkennen zich zo in dat droge land. Onvruchtbaar! Als er geen water komt dan zullen ze nooit vrucht voortbrengen. De dood blijft over. Zo was er blijkbaar een volk in Babel, dat zich zo had leren kennen. De kanttekenaren spreken van ellendigen. Allen die naar gerechtigheid verlangen, voelende hun zonden en ellenden. Het is een volk dat dorst. Naar bóven, zo zegt de gelijkenis. Naar God. Naar de plaats waar Hij Zijn deugden op het meest vertoond. Dat volk kan niet meer buiten God. Maar nu kan het van de aarde nooit meer tot God wederkeren. Het is als het ware een schreeuw zoals we die wel eens in Psalm 42 zongen. Dorst naar God! Dat gróte verlangen om weer bij de Heere te mogen komen, maar hoe? Jesaja heeft voor een arm en dorstig volk getekend wie Christus is. Daar is een volk dat dorst naar de gerechtigheid van Die Ander als het nooit meer van de aarde komen kan. Zij dórsten naar Christus! Ze schreeuwen naar Hem. O, als ze nog eens een druppel mochten ontvangen om zich aan Hem te laven. Dorstigen! Ook naar het geloof.

De nodiging klonk zo vriendelijk tot armen, die niets hebben om te kopen en te eten. O, komt, koopt en eet. Jesaja heeft het zo uitgeroepen van die Getuige Die komen zal. Van Hem, van die Druppel van Hem die de dorst wegneemt. Hij alleen. Het geluid gaat over de ganse aarde door. Naar Jood en heiden. De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten. Een volk dat eigen wegen en eigen gedachten heeft. Zij dorsten niet naar God; zijn niet in dat Godsgemis gebracht en ook niet in dat Christusgemis. Wat is dat erg! Vanavond is er voor u toch nog een woord: De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten. Er is bij de Heere ontferming! Hij vergeeft menigvuldiglijk. Dat dorstige volk weet van die ongerechte gedachten, die dwalende wegen. Zij kunnen dat niet bij elkaar krijgen. Hij vergeeft menigvuldiglijk. De zonde die van de aarde tot de hemel is. Die scheiding maakt tussen God en de ziel. Hoe kan dat nu ooit worden weggenomen?

2) Als een volheid van water.

De gelijkenis zegt: de regen en de sneeuw die daalt van de hemel. En vs. 11 legt het uit: Alzo zal Mijn woord dat uit Mijn mond uitgaat ook zijn. O, arm Sion. Waar komt het nu vandaan? Van boven! Hoort u dat? Gij die God zoekt, in al uw zielsverdriet. In al uw armoede. In de jaren die achterliggen getobd, getobd en er maar niet te kunnen komen. Dan zegt de Heere vanavond nogmaals dat het van boven komt. In uw hart en op de aarde zult u het niet vinden. Jesaja troost: het komt van boven. Net als regen en sneeuw; vol verkwikking en reiniging. Een trouw gezant, zegt Spreuken, is degene die hem zende als de koude der sneeuw, ten dage des oogstes, want hij verkwikt zijns heren ziel. Hoe dat kan? Hoe kan de Heere toch omzien naar zo'n arme zondaar. Hoe kan zo iemand die op de aarde verkeert ooit komen voor de heilige deugden van God? Hoor wat de van zich afwijzende profeet zegt in vs. 9: Gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, also zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uieder gedachten. Waar een dorstig volk zegt: Ik weet niet hoe dat moet en waar ze de weg naar boven niet kunnen vinden, daar zegt de Heere: Nu zijn Mijn wegen veel hoger dan de uwe en Mijn gedachten veel hoger dan uw gedachten. O, arme zondaar denkt u dan dat de Heere niet vergeven kan en het water van boven uw dorst niet verzadigen zal? Uw gedachten zijn veel te klein. De gedachten van de Heere zijn oneindig groot. En wat klinkt er dan? O alle gij dorstigen komt tot de wateren. Nee dan staat er niet dat u zelf in eigen kracht kan opklimmen tot de hemel. Er staat ook niet dat u het water uit de hemel moet plukken. Er staat iets anders. Komt tot de wateren die van boven komen.

Och, als toch zo dat water eens zou stromen omdat God dat spreekt, omdat het uit Zijn mond uitgaat. Wat zal het verzadigen, wat zal het zijn werk doen. En ze weten het: dat verzadigt alleen. Zo sprak Christus: Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen. Opdat de dorstige gelaafd zal worden met Hem, maar dan ook met Hem alleen.

3) Met een verblijdende vrucht.

De gelijkenis zegt, dat het derwaarts niet wederkeert. Het 11e vers legt het uit. Dat woord zal niet ledig tot Mij wederkeren. Als die regen en die sneeuw valt, keert het niet weder tot de hemel zonder zijn werk te hebben gedaan. Het woord van ontfermen en vergeven zal niet wederkeren tot God zonder zijn werk te hebben gedaan. Zie het rijk der natuur. Daar valt de regen, er verdamppt veel, maar het doet zijn werk. Het doorvochtigd de aarde. De aarde brengt vóórt. Er komt een uitspruitsel: zaad. En het zaad keert terug bij de zaaier. Het komt van boven naar beneden. Zo keert het werk van God tot God weder. En als we dan Jesaja 53 en 54 en dit hoofdstuk heel dicht bij elkaar nemen: 53 wie Christus is in Zijn staten, 54 wie dat volk van Christus is, dan staat het hier heel compact. Christus kwam van

boven naar beneden, als de regen, als de sneeuw, helder wit. En Hij keerde niet terug naar Zijn Vader vóór het werk was gedaan. De diepe staat van Zijn vernedering. Wat bracht het uitspruitsel voort. De aarde begon te baren staat er in het oorspronkelijke. Het bracht vrucht voort. En het zaad keerde weder tot God. Er was spijs. Brood voor de eter. Zo zal het nu voor het volk van Christus zijn. Voor die armen en ellendigen, voor die nooddriftigen, die dorsten naar God. Waardevolle druppels!

Wat kan het een ogenblik die versmachten de dorst stillen. Maar er staat meer in de gelijkenis. Het zal de aarde bevochtigen en make dat zij voortbrengt. Het kan toch bij die druppels niet blijven.

Als er toch regen zou vallen op de aarde en het zou niets voortbrengen. Wat zouden we er dan van moeten zeggen? De Heere zorgt dat er op de aarde wat gebeurt. Er wordt voortgebracht. Het gaat baren. Heel eenvoudig: Die dorst die de Heere werkt kan alleen verzadigd worden als het weer goed komt tussen God en de ziel. Het werk van God komt er uit. Als er zaad valt, zegt Christus in de gelijkenis, dan wortelt het eerst in de diepte. Dat kun je niet zien, maar het gebeurt wel. En gemeente, daarom gaan we vanavond ook niet tellen, niet opsommen wat er allemaal is gebeurd. We gaan ook niet aanwijzen waar precies de vrucht is geweest. Er kan zoveel verborgen zijn, waar de Heere van weet. Vroeg of laat zal dat blijken. Het blijft dan niet verborgen. Er komt uitspruitsel. Het eerste tere groen!

Wat is nu het wonderlijke? De Heere zegt niet: Nu zal dat volk tot Mij wederkeren. Dat ligt er wel in, maar nu staat er: Alzo zal Mijn Woord niet ledig tot Mij wederkeren. Het zal doen wat Mij behaagt. Wat is nu dat woord geweest? Een woord van ontferming van menigvuldiglijk vergeven.

Tot een dorstig van verre staand Sion: De troostwoorden van Jesaja zeggen: Het zal niet ledig wederkeren. Tot bestredenen, die in het duister wonen, wel eens iets van Hem zagen maar zich afvragen of het ooit nog goed zal komen: Het woord dat uit Zijn mond ging zal niet ledig wederkeren! Dat houdt echt niet op als een dienstknecht trekt. Hij geeft de regen op Zijn tijd. Het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Hij zendt. Paulus wijst er op dat het Woord een reuke des doods ten dode is, of een reuke des levens ten leven. Dat is waar! Maar hier horen we een troostwoord: Het zal doen wat God behaagt: Zijn deugden worden verhoogd in Hem, Die Knecht des Vaders, Die

kwam als de regen en weerkeerde als het Zaad tot de Zaaier. In Christus wordt een volk als het zaad wedergebracht tot de zaligheid. Dat zal voorspoedig zijn en gelukkiglijk voortgaan. Het is een vreugdevolle vrucht. Vs. 12 spreekt zelfs van blijdschap, van uittrekken met vrede. Van voortgeleid worden. De bergen en de heuvelen zullen geschal maken, met vrolijk gezang voor Uw aangezicht en alle bomen des velds zullen de handen samen klappen. Zó zal het zijn gemeente, als straks Christus wederkomt op de wolken des hemels dan wordt het zaad bij de zaaier gebracht. Dan zullen Gods kinderen komen in die korenchuren daar boven. En de gelijkenis zegt: brood voor de eter. Hier geen geld om te betalen. Hier te moeten omkomen. Hier nooit voor God kunnen verschijnen. Maar in Jezus, en dat volk in Hem keert weder bij God. Het zal verzadigd worden eeuwiglijk en altoos. Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad, zij die Zijn Naam beminnen erflijk wonen. Zijn we in de achterliggende jaren dezelfde gebleven? O geliefde gemeente, het woord van Jesaja klonk ook tot u. Ga toch zo niet voort naar een eeuwigheid die wacht. Weeg het toch eens uit. Stel het toch eens in het licht van de dingen die boven zijn. Moet u zeggen: ik ben zo arm en deze dingen zijn zo groot. Gods gedachten zijn hoger. Let u er toch op: Hetgeen Mijn mond uitgaat. Van Hem moet ge het hebben en horen. Leg uw oor maar te luisteren bij de hemel. Kent u iets van die Knecht des Vaders. Kent u Hem in Zijn staten? Hoe Hij zo diep ging, zo diep moest gaan, opdat de aarde dit zou voortbrengen. O, vraagt u maar om Hem te mogen kennen, ook in de staten van Zijn verhoging. Hoe Hij wederkeerde en het volk met Hem. En gemeente, wat er dan over blijft. U hebt het samen meegelezen. Er stond niet het woord dat van de mond van een dominee uitging, maar het woord dat Mijn mond uitgaat. Zoek dan de Heere en leef! AMEN.

Na dankgebed wordt ds. De Wit toegesproken door ds. G.J. van Aalst namens de Classis Ridderkerk en de Particuliere Synode Zuid-West, door de burgemeester van Korendijk, de heer dr. G.J. Fleers, namens de plaatselijke kerken door ds. J. de Jong en namens kerkenraad en gemeente door ouderling J.P. Izelaar. Tenslotte legt ds. De Wit voor de laatste maal als eigen herder en leraar de zeg op de gemeente.

A.J. van Rijs, scriba

Berichten

UITNODIGING DEPUTAATSCHAP STUDERENDEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

D.V. vrijdag 9 en zaterdag 10 september

2005 organiseert het deputaatschap de jaarlijkse zomerconferentie voor studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen. Het thema luidt dit jaar: "CHRISTEN-

DOM EN ISLAM". Op vrijdagavond zal drs. J.J. Grandia een lezing houden over "JEZUS OF ISA?" Op zaterdagmorgen zal drs. E.J. Brouwer een lezing houden over "SOLEMENT OF SAMENWERKING; de plaats van de Islam in Nederland". Aansluitend is er een forumbespreking onder leiding van drs. L.N. Rottier. In het jongerenblad Daniël van 12 augustus 2005 vind je een speciale katern met nadere informatie over het thema van de conferentie.

Plaats: Chr. Hogeschool De Driestar, Burg. Jamessingel 2 te Gouda. Aanvang vrijdagavond: 18.30 uur; aanvang zaterdagmorgen: 9.45 uur. Voor de eerstjaarsstudenten is er op vrijdagmiddag om 15.30 uur een aparte bijeenkomst waarin o.a. informatie wordt verstrekt over het functioneren van de diverse kringen. Ook wordt dan het boekje "Student en kerk" uitgereikt, dat is bedoeld als handreiking voor (aanstaande) studenten.

Voorzover je geen OV-kaart kunt gebruiken, vergoedt het deputaatschap een enkele reis tweede klas van Gouda naar je woon-/studieplaats.

Aanmelden kan tot 2 september 2005:

- per post gericht aan Deputaatschap Studerenden, p/a KBGG, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden;
 - of per e-mail gericht aan kbagg@kbagg.nl;
- Vermeld daarbij: 'aanmelding studentenconferentie' en geef aan voor welke onderdelen je wilt komen;
- vr.mi. 9 sept. (bijeenkomst 1e jaars, € 3,50)
 - hele conferentie, incl. 1e jaars (€ 7,50)
 - hele conferentie, excl. 1e jaars (€ 7,50)
 - vr. av. 9 sept. (€ 3,50)
 - overnachting (€ 1,25)
 - za. mo. 10 sept. (3,50)

Geef ook aan -in welke stad je studeert- of je aan het HBO of WO studeert en - welk jaar je begonnen bent met je studie (b.v. 2003).

Graag tot ziens op de aanstaande conferentie!

BEHOEFTEONDERZOEK WOON-ZORGPROJECT OMGEVING DOETINCHEM

"Siloah stichting gehandicaptenzorg Gereformeerde Gemeenten" is een landelijk werkende zorgaanbieder. Siloah biedt identiteitsgebonden zorg en ondersteuning aan mensen met een handicap. Al enige tijd geleden is Siloah benaderd met de vraag om in de omgeving van Doetinchem een "woonzorgproject" op te zetten.

Het gaat om een uniek project dat in het kader van plattelandvernieuwing wordt gerealiseerd in het buitengebied van het Achterhoekse landschap. De gelijkvloerse appartementen bieden een vrij uitzicht op bouw- en weiland, vee en bos. Op loopafstand ligt een zorgboerderij met eventuele mogelijkheden voor dagbesteding. Binnen 1 km. is er openbaar vervoer en een stede-

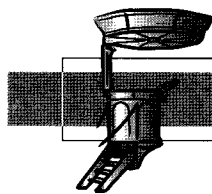
lijk winkelcentrum en op een afstand van ongeveer 4 km. staat de kerk van de Gereformeerde Gemeente van Doetinchem.

Het lijkt mogelijk om een dergelijk project te realiseren door het voor een deel in te richten voor mensen met een verstandelijke handicap en voor een deel voor ouderen. In totaal wordt uitgegaan van 16 appartementen. In de nabije omgeving is een behoefteonderzoek gehouden. Er zijn nog enkele appartementen beschikbaar

voor ouderen en nog meerdere appartementen voor mensen met een handicap.

Als u of uw familielid behoefte heeft aan **gehandicapten- of ouderenzorg** en u wilt meer weten over dit woonzorgproject, dan willen wij u vragen contact op te nemen met de intake medewerker van Siloah, mevrouw M.J. Bosschaart. Telefoon 0113 - 27 54 54.

G.J. de Pater
Directeur zorg Siloah

Predikbeurten

ZONDAG 7 AUGUSTUS 2005

Aagtekerke 8.45, 11.00 en 19.00 uur ds. G. Pater; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 15.00 uur ds. Sonneveld; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 19.00 uur ds. Kattenberg; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 14.30 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. P. Mulder; Deventer 10.00 uur ds. Tuinier en 18.30 uur ds. J. Karels; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Doetinchem 9.30 en 19.00 uur ds. Boogaard; Dordrecht 10.00 (H.D) en 17.00 uur ds. Meeuse; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 uur ds. F. Mulder en 19.00 uur ds. Sonneveld; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enschede 18.00 uur ds. Tuinier; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Van Aalst; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Gorinchem 14.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's Gravenzande 9.30 en 15.30 uur stud. Joosse; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. Van der Net; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Paul en 14.30 uur ds. Meeuse; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Brugge; Hoogvliet 18.30 uur stud. Joosse; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 10.00 uur ds. W. Harinck en 15.30 uur ds. Van der Net; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kortgene (in Herv.

Kerk) 10.00 en 14.30 uur ds. Hofman; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 18.30 uur ds. Neele; Lelystad 18.30 uur ds. Tanis; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. de Wit; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. De Waard; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur leesdienst en 14.00 uur ds. De Heer; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Moerkapelle 9.30 uur ds. Bac (doventolk) en 18.30 uur ds. Paul; Naaldwijk 19.00 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 16.30 uur ds. Baaijens; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 uur kand. Van Manen; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oostburg 10.00 en 15.30 uur stud. Van Belzen; Oosterend-Texel 11.30 en 16.30 uur ds. Hakvoort (in Maartenskerk); Oosterland 18.30 uur ds. W. Harinck; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Terlouw; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 15.00 uur stud. De Waard; Oudemirdum 9.00 uur ds. Van Dieren en 15.00 uur ds. Kleppe (voor eigen gemeente) en 11.00 en 19.00 uur ds. Van Dieren (voor vakantiegasten); Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. Van Eckeveld; Puttershoek 14.30 uur ds. Van Krimpen; Rhenen 10.00 en 17.30 uur leesdienst; Ridderkerk 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. Van Dijk; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Mol, 14.30 uur ds. De Wit en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Terneuzen 18.30 uur stud. Van

Belzen; Terwolde-De Vecht 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur (H.D.) ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.00 uur ds. Verweij; Vlaardingen 16.00 uur ds. Kattenberg; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Westzaan 15.30 uur stud. Heijkamp; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 18.30 uur kand. Van Manen; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zaandam 9.30 en 19.00 uur stud. Heijkamp; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.15 uur ds. Zippro; Zwijndrecht 15.00 uur ds. W.J. Karels; Zwolle 9.30 uur ds. J. Karels en 19.00 uur ds. Brugge.

DINSDAG 9 AUGUSTUS 2005

Enter 19.30 uur ds. Brugge; Leerdam 19.30 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. Paul; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schreuder; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 10 AUGUSTUS 2005

Aagtekerke 19.30 uur ds. Van der Net; Aalburg 19.30 uur ds. Hogchem; Delft 19.30 uur ds. Schot; Emmeloord 19.30 uur ds. Melis; Gorinchem 19.30 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. De Heer; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Van Krimpen; Middelharnis 19.30 uur ds. Sonneveld; Mijdsrecht 19.30 uur ds. P. Mulder; Nieuw Beijerland 14.30 uur ds. De Wit (huw.bev.); Nisse 19.30 uur ds. Tuinier; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Bakker; Oosterend-Texel 19.30 uur ds. Hakvoort; Opperdoes 19.30 uur ds. Visscher; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. M. Karens; Soest 19.30 uur ds. De Wit; Veenendaal 19.30 uur ds. Silfhout; Wolphaartsdijk 19.30 uur stud. Van Belzen.

DONDERDAG 11 AUGUSTUS 2005

Andijk 19.30 uur ds. P. Mulder; Beekbergen 19.30 uur ds. Sonneveld; Dirksland 19.30 uur ds. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Zippro; Kortgene (in Herv. Kerk) 19.30 uur ds. Neele; Ouddorp 19.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Hogchem; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Van Ekeveld (voor de zending); Stolwijk 19.30 uur ds. Schot; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur stud. Joosse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Zondag 7 augustus: 10.00 en 16.30 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Dagje Amsterdam? Bezoek dan eens onze evangelisatiepost. Open van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Zondag 7 augustus: 9.30 en 15.30 uur evang. L. Versteeg.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 7 augustus: 9.30 en 16.00 uur evang. G. van de Breevaart.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Zondag 7 augustus: 10.00 en 17.00 dhr. G.D. Pas

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Te koop in RHENEN:

Nette tussenwoning in rustige buurt. 5 slaapkamers. Grote schuur met kelder. Dichtbij kerk en school.

Mooie omgeving.

Bel voor inlichtingen 0317-617937.

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins-, en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg

Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen). U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.

Bel 0187 - 48 91 73 b.g.g. 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg

Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer 0166 - 65 26 05.

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Te Huur: Voor Vakantie of voor langere Termijn, Woning bij boerderij,

omgeving Leersum / Scherpenzeel. Voor langere termijn niet met schoolgaande kinderen. Ook zeer geschikt voor 2 of 3 Onderwijzeressen of Verpleegsters. Tel 0343 481464.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

0548-515415

Gezin met 2 kind. zoekt per direkt woonruimte te huur in brede omgeving van Apeldoorn. Event. tijdelijke woonruimte is ook goed. Fam. J.W. Bulten 0314-366042

Te huur ruime vakantiewoning in Zuid-Alberta, Canada, omgeving van Lethbridge.

Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken.

Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

Wordt zelfstandig wonen moeilijker? Huur een zitslaapkamer met voll. verzorging in Lunteren.

D.V. dit najaar opent WZC Dannenborgh haar deuren. Vraag de broch. aan en/of informeer naar de mogelijkheden. Persoonlijke aandacht in een reform. sfeer. Fam. E. Top, 0342-417606. www.dannenborgh.nl

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
**Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn**

**Stolk
orgels**
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

'Studeer je in of nabij Utrecht en heb je zin om met andere studenten een bijbels onderwerp te bespreken, kom dan naar onze kring-avonden! We beginnen altijd met een maaltijd om 18.00 in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeenten te Utrecht. Meer info en opgave via gergemkring@hotmail.com

Nog enkele plaatsen vrij op
SVR-camping De Grote Bremen
in Oene op de Veluwe.
Gelegen in de IJsselvallei, rustiek wandel en fiets gebied.
Zie ook www.degrotebremen.nl

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

LET OP! Nog enkele plaatsen vrij in week 34 en 35, nu boeken: 25% korting

Rust en ruimte, in eigen sfeer, alle jaargetijden

In het naseizoen is het heerlijk toeven op Texel.

Kom op vakantie in een van onze comfortabele bungalows, met CV, wasmachine, droger en vaatwasser.

Deelweken mogelijk, al vanaf € 115,-

Brochure of reserveren?
Bel 0222 31 83 91

De Verrassing
bungalowpark
Texel

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

JOHANNUS - CONTENT - DOMUS

ma gesloten
di - vr 08.00 - 12.00 / 13.30 - 17.30
vr avond 18.30 - 21.00
za 09.30 - 12.00 / 13.30 - 17.00
ruime collectie bladmuziek (ook klavier) en CD's

**ORGELCENTRUM
NDANTE**
A. van Ostadelaan 35
3804 TJ Veenendaal
Tel: 0318 - 505053
Fax: 0318 - 505051
info@ndantorgels.nl
www.ndantorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Begrafenisverzorging Kina
Begraffenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

**CHR. BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR**

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

HERDENKINGSBOEKEN

RAMSHOORN SELECTIE

Niets bij geval
R. Hoogerwerf-Holleman
Aangrijpend boek over wat Rina Heijboer moest meemaken tijdens de watersnoodramp 1953. Nadat 4 familieleden verdronken, komt zij in Bruinisse in contact met ds. F. Mallan, die het boek voorzag van een Woord vooraf. Het slotwoord schreef ds. J. Mijnders. Bijzonder rijk geïllustreerd herdenkingsboek met bijzondere brief van dhr. Rentier, gericht aan ouderling Van Klinken. Voorkom teleurstelling en bestel direct!
Intekenprijs 9,95, na 25 augustus 12,50.

Gods trouw overdacht
Th. Ruissen
Waardevol herdenkingsboek n.a.l.v. het 60 jarige bestaan van de Geref. Gemeente te Waardenburg. Beschrijft haar ontstaan uit de Afscheiding en de moedergemeente Tricht-Geldermalsen. Opmerkelijke gebeurtenissen, waarin Gods trouw valt op te merken. Preek van ds. L. Kieboom en van ds. M. Mondria, die beiden de gemeente dienden. Lezenswaardig boek voor eenieder die houdt van de kleine kerkgeschiedenis.
24,50

Inteken prijs 9,95

veel foto's

deze 2 boeken samen: franco levering

Boekpresentatie in Watersnoodmuseum 1953 te Ouwkerk
Programma donderdag 25 augustus van 15.00 - 16.15 uur:
1. Opening door de voorzitter, dhr. Schoof
2. Referaat door R. Hoogerwerf-Holleman
3. Vraaggesprek met Rina Hendrikse-Heijboer en dhr. J.J. Folmer
4. Overhandiging eerste exemplaar aan wethouder W.G. Renden
5. Boekenverkoop en bezichtiging museum

TOEGANG VRIJ! (ook voor museum)
HARTELIJK WELKOM!

RESERVEER NU!
Er is een beperkt aantal zitplaatsen beschikbaar.
(anders moet u genoegen nemen met een staanplaats)

verrijgbaar in de boekhandel of rechtstreeks bij:
uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

tel. winkel 0113-221909 of 06-22780238

Extra verkooppunt t.b.v. de Schutse te Kruijningen: Mw. Lokerse, tel. 0113 38 16 70

www.natuursteenhuis.nl

NatuursteenHuis

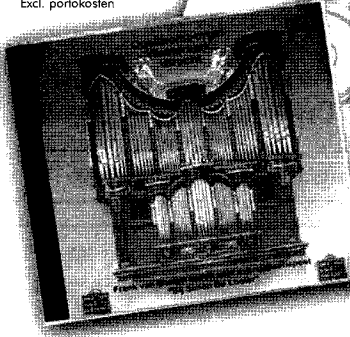
vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort Natuursteen-Huis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een gedenkteken van steen, glas of metaal of een unieke combinatie. Kijk ook eens op: www.natuursteenhuis.nl

Goes tel (0113) 216555
 Breda tel (0118) 612579
 Leveringen buiten Zeeland

Zandee & De Kuijper

€15.⁰⁰
 Excl. portokosten

kijk ook op www.dmp-records.nl

D.V. zat. 20 augustus is de officiële presentatie met samenzang in de Westerkerk. Appelwoord evang. J. Krijgsman. Aanvang 19.30 uur. **Noteer alvast in uw agenda!**

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

NIEUWE ORGEL-CD!
FRANK VAN BASTEN
QUELLHORST-ORGEL
WESTERKERK TE
UTRECHT

Ten bate van het evangelisatiewerk op de post 'Bij Simon de Looier' in Amsterdam, is er nu een prachtige CD te bestellen met orgelwerken gespeeld op het historische Quellhorst-orgel in de kerk van de Geref. Gemeente te Utrecht.

De bekende Frank van Basten speelt werken van Bach, Bolt, Brühns, De Jong, Krebs, Sonderman, Sweelinck en diverse improvisaties. Een echte aanwinst voor uw CD-collectie!

Bestellen:
 Via dhr. D. van Horssen, tel. 075-631 4138 of dmp-records@planet.nl

MET UW AANKOOP STEUNT U HET EVANGELISATIEWERK IN AMSTERDAM

Te koop gevraagd: THEOLOGISCHE EN AANVERWANTE BOEKEN.
 Antiquariaat Den Hertog/G.J. Zwoferink, tel. zaak: 030-634 66 81

Wij verzorgen begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos
 Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
 tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
 Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
 Streepjassen ~ Overhemden ~
 Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
 Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
 Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
 Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak ook Service aan huis!
 M 06 5321 5334

D.V. 13 augustus boekenmarkt in Rijssen bij winkelcentrum De hoge wal. (theologie, geschiedenis, leesboeken, enz.) Tijd: 10-16 uur
 Info P. Helder 0318-543570

Te koop: Zeer rustig gelegen, **vrijstaand woonhuis in Ridderkerk**, met fraaie tuin. Bouwjaar 1977 / 6 slaapkamers + kantoorruimte / Garage + bijkeuken.
Vraagprijs € 509.000,- k.k.
 Tel. 0180-423907 / 06-53967265

Dagje Amsterdam?

D.V. woe. 17 aug. of zat. 24 sept.
 t.b.v. evangelisatiewerk Amsterdam

Ten bate van het evangelisatiewerk in Amsterdam bieden wij u een rondleiding door onze hoofdstad aan o.l.v. Amsterdammer dhr. J.C. Hotting. Tevens bezoekt u onze evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier' alwaar u, onder het genot van een kop koffie, e.e.a. over het evangelisatiewerk verteld zal worden. Voor slechts €12,50 per gezin/groep/stel heeft u zo een interessant dagje Amsterdam. Tot ziens!

Reserveren via 078-681 9811 (dhr. J.C. Hotting). Verzamelen bij Centr. Station a/d kant van het IJ om 9.30 uur op 17 aug. of 24 sept.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

RST
 Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
 600 zorgverleners staan voor u klaar!
 Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
 Of wordt zelf RST Zorgverlener!
 Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
 3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl